

A black and white photograph of a man with a mustache, wearing a light-colored suit jacket, a white shirt, and a patterned tie. He is looking slightly to the right of the camera. The background is a wooden cabinet or wall.

Dávid Kičín

**MIKULÁŠ
ČERNAK**

MARENČIN PT



Dávid Kičín

MIKULÁŠ

ČERNÁK

MARENČIN PT

© Dávid Kičín, 2010, 2015
© Marenčin PT, spol. s r. o., 2015
Jelenia 6, 811 05 Bratislava
marencin@marencin.sk www.marencin.sk
Jazyková úprava Sylvia Sachs
Cover & layout © Marenčin Media, s. r. o.
Cover design © Mikina Dimunová
Cover photo © Nový Čas
527. publikácia, 2. vydanie

ISBN 978-80-8114-584-1

Táto kniha je nevšedným príbehom jedného ľudského osudu. Príbehom, ktorý je v krátkych dejinách samostatného Slovenska výnimočný. Niet sa však čomu čudovať. Aj sa udial vo výnimočných časoch. Vtedy, keď sa Slovensko nanovo kolíkovoalo. Mnohí kolíky svojich sfér zatíkali bezočivo, bez ohľadu na zákon, okolie a následky.

V roku 1989 si ľudia zväzkami kľúčov nad hlavami vyštrngali zmenu režimu s nádejou lepšej budúcnosti. Netušili, že si vybojovali budúcnosť, ktorá sa zapíše do dejín ako zvláštna doba divokej privatizácie, nájomných vražd a explodujúcich nástražných výbušných systémov.

Situácia v podsvetí bola poznamenaná neslýchanou brutalitou. Pri vybavovaní si účtov medzi gangami na Slovensku len v jednom roku explodovalo stotri nástražných systémov. Zhruba dvakrát do týždňa niekde niečo vybuchlo. Väčšinou autá. Zaparkované a prázdne, alebo aj nie. Nálož explodovali aj v blízkosti poslancov Národnej rady Slovenskej republiky. Raz pred vchodom do domu, inokedy v záhrade. Mohli sme sa pochváliť európskym primátom. Aj vo svete sme boli neslávne známi. Viac bombových atentátov zaznamenali v tom istom roku len v Kolumbii.

V tomto období, keď väčšina obyvateľstva trýpla, aby stratou zamestnania neprišla o obživu rodiny, sa niektorí bývalí veksláci i príslušníci Štb pretransformovali na mafiu.

Černák a jeho klan, spriatelení bosovia a ich mafiáni, tvorili v týchto búrlivých časoch osobitnú kapitolu. V počte trestných činov i vražd, v spoločenskom dosahu ich zločinnosti aj v ich beštialite. Práve o tom hovorí táto kniha. Černák, na rozdiel od iných mafiánov, v časoch socializmu manuálne pracoval na družstve. Žil klasický život bežného občana. Po roku 1989 sa počas „divokých rokov“ zmenil z obyčajného chlapca z Telgártu na najsilnejšieho muža mafie na Slovensku.

V knihe, ktorú máte v rukách, nečakajte nijaké prevratné odhalenia. Takmer všetko už niekde niekto zverejnil. Kniha je len stručným zhrnutím udalostí od narodenia Mikuláša Černáka až po súčasnosť.

PROLÓG

Kalendár ukazuje sedemdesiate roky minulého storočia. Na dvore pred domom, na dolnom konci Švermova, stojí starý Trabant. Opravuje ho mladý Mišo Černák. Pristaví sa pri ňom kamarát.

„Tak ako? Pôjde?“ opýta sa.

Mišo odpovie, že o pár dní bude hotový. O niekoľko dní na ňom vyrážajú na diskotéku do Šumiaca.

Podme však po poriadku.

9. december 1966

Mrazivý decembrový večer. V pôrodnej sále v breznianskej nemocnici leží Žofia Černáková. Chystá sa priviesť na svet vytúžené dieťa.

Aj manžel Mikuláš sa teší na prvého potomka. Ako takmer každý chlap, najskôr by chcel syna. Jeho túžba sa splní. Chlapčica prichádza na svet zdravé. Dostáva meno po otcovi.

16. január 1967

Vo švermovskom kostole (dnešný Telgárt) miestny farár krstí novorodenca. Je tu všetko príbuzenstvo. Tak ako skoro celá obec, aj Černákovci sú veriaci ľudia a chodia pravidelne do kostola.

Farár pokropí dieťa svätenou vodou a povie: „Krstím ťa menom Mikuláš.“

Chlapček je pokrstený. Vďaka tomu sa môže neskôr stať miništrantom.

12. január 1971

Mikuláš má päť rokov. Rodičia ho niekoľko mesiacov pripravujú na to, že už nebude sám. Dostane súrodenca.

Dňa 12. januára 1971, v tej istej nemocnici ako pred piatimi rokmi Mikuláš, prichádza na svet jeho mladší brat. Dostane meno Vladimír.

Rok 1979

Veľkou záľubou mladého Černáka sú autá. Podarilo sa

mu presvedčiť rodičov, aby mu kúpili Trabant. Černák im tvrdí, že sa na ňom bude učiť opravovať autá, keďže chce ísť za automechnika.

Miki sa v aute priebežne vráta. Opravuje si ho. Jedného večera, spolu so svojimi spolužiakmi, vyráža na diskotéku do Šumiaca. Piaty sedia v aute a dvaja sú v kufri, keďže na sedadlá sa už nezmestili. Cestou vozidlo zastavujú príslušníci polície.

„Otvorte kapotu,“ povie muž v zelenej uniforme. Miki otvorí kufr. Na policajtov z neho prekvapene pozerajú jeho dvaja kamaráti.

Po tomto incidente Mikiho rodičia auto predávajú. Miki má zákaz vychádzok.

30. jún 1980

Mikuláš končí posledný rok základnej školy vo Švermove. Znamky mal priemerné. Správanie tiež nebolo zlé, aj keď Miki, ako ho kamaráti nazývajú, vystrojí občas nejakú lotrovinu. Ľudia ho však vnímajú ako milého chlapca, ktorý už ako osemročný miništruje v kostole.

2. september 1980

Začína sa školský rok 1980/1981. Mikuláš Černák nastupuje do učňovskej školy. Bude sa učiť za automechanika v banskobystrickej Stavoindustrii. Býva v internáte.

Roky 1980 – 1983

Počas cestovania do školy sa zoznamuje s mnohými mladými ľuďmi. Asi v roku 1981 sa dá do reči s istým Milošom Kaštanom. Kaštan sa učí za mäsiara. Obyčajný chlapec, s nikým nemá problémy. Kedykoľvek ho mäsiar, u ktorého

absolvuje povinnú prax, požiada, aby zostal a zaskočil za iných, neodmietne.

Postupne však Kaštan naberá sebavedomie. Najmä keď je s Černákom. Najčastejšie sú to výtržnosti vo vlaku, ktorým cestujú, ale pribudnú aj bitky v krčme.

Vo vlaku Miki natrafí aj na milé dievčatá. Jedným z nich je sympatická Iveta Matulová. Mladý chlapec z Horehronia sa jej zapáči. Zaľúbia sa do seba.

Rok 1985

V roku 1985 meno Mikuláš Černák prvý raz zapisujú do registra trestov. Spolu s kamarátom Milošom Kaštanom, ktorý je od neho o dva roky mladší, ukradnú z výkladu v Lučenci magnetofón. Obidvoch chytia. Chalani magnetofón vrátia, no keďže nejde o nič vážne, na skutok sa rýchlo zabudne. V tom istom roku ukradnú aj pánsky oblek.

Rok 1986

Devätnásťročná Iveta Matulová z Brezna si berie Mikuláša. V roku 1986 – obaja devätnásťroční – stoja pri oltári. Na svadbe sú rodičia z oboch strán, Mikulášov štrnásťročný brat Vladimír, z nevestinej strany brat Jozef Matula.

„Mikuláš Černák, beriete si dobrovoľne tu prítomnú Ivetu Matulovú za svoju zákonitú manželku?“ pýta sa kňaz.

„Áno,“ bez váhania odpovedá Černák.

„Iveta Matulová, beriete si dobrovoľne tu prítomného Mikuláša Černáka za svojho zákonitého manžela?“

„Áno,“ odpovedá Iveta.

„Teraz sa na znak manželstva pobožkajte. Čo Boh spojil, človek nerozdelí.“

Ten istý rok 1986

Príslušníci verejnej bezpečnosti zastavujú na ceste medzi Breznom a Švermovom trabant. Za volantom sedí Mikuláš Černák a vedľa neho Miloš Kaštan. Polícia nachádza na zadných sedadlách pneumatiky a autorádio. Nejde však o pneumatiky na trabant. Spolu s rádiom pochádzajú z havarovanej škodovky, zapichnutej neďaleko do stromu.

Strážnici sa pýtajú, prečo majú v aute veci z havarovaného auta.

Černák: „Dostali sme defekt. Nemali sme rezervu, tak sme si tie kolesá zobrali.“

Rok 1988

Ministerstvo vnútra Československej socialistickej republiky začína trestné stíhanie Mikuláša Černáka za nedovolené ozbrojovanie. Mikuláš Černák sa zamestná v autobusovej doprave ako vodič na linke Švermovo – Brezno.

Rok 1989

Mikuláš Černák, dvadsaťtriročný, je opäť trestne stíhaný. Pobil sa so spolusediacim v hoteli pri Švermове. Skončilo sa to zlomeninou partnerovej sánky.

17. november 1989

V Prahe sa začínajú pietne oslavy, ktoré sa menia na demonštráciu proti komunistickému zriadeniu. Príslušníci bezpečnosti nasadzujú proti študentom vodné delá a obušky. Študenti sa bránia spevom a heslom „Máme holé ruky!“

Proti režimu rečia Alexander Dubček, Jiří Dienstbier, Petr Pithart, Ján Budaj, Václav Havel, František Mikloško, Karel Kryl, Milan Kňažko, Marta Kubišová a mnoho ďalších

osobností. K zmene politického zriadenia došlo bez boja. V dejinách je to skôr výnimka ako pravidlo.

Symbolmi sa stávajú štrngajúce kľúče – symbolické kľúče od štátu, možno aj od budúcnosti, a trikolóra. Demonštranti ju nosia na kabátoch, čiapkach, vídať ju i na kočíkoch.

Odstupuje komunistická vláda, mení sa ústava. V článku 4 sa ruší vedúca úloha Komunistickej strany Československa. Prvým demokraticky zvoleným československým prezidentom sa stáva najznámejší disident Václav Havel. Prichádza čas demokratizácie krajiny.

Mnohí si však pojem „demokracia“ mýlia s anarchiou. Myslia si, že môžu všetko. Kašľú na zákony, na pravidlá, na ľudí. Iní majú vlastné zákony – zákony mafie.

1. január 1990

Švermovo, dedinka na Horehroní, v minulom režime nazvaná podľa komunistického politika a účastníka Slovenského národného povstania Jana Švermu, sa vracia k svojmu historickému pomenovaniu Telgárt.

Leto 1990

Miki má dvadsaťštyri, brat Vlado o päť rokov menej. Spolu s kamarátmi sa rozhodnú využiť príležitosti, ktoré im čas ponúka. Jednou z nich je možnosť ísť na skusy do sveta. V roku 1990 odchádzajú do Nemecka. Zamestnajú sa ako drevorubači. Práca v lese s motorovou pílou je ťažká, ale plat na tie časy kráľovský. Priemerná hrubá mesačná mzda v roku 1990 je v Československu 3200 korún, v Nemecku 3500 mariek. Marka má oficiálny kurz 18 korún. Priemerný hrubý plat v Nemecku je teda v tom čase 63 000 korún československých.

Rok 1991

Černák s partiou sa na Slovensko vracia s poriadnym balíkom peňazí. Miki navyše na slušnom aute nemeckej výroby.

Aj keď sa z Nemecka vracajú ako robotníci, manuálna robota na Slovensku ich veľmi neláka. Vyše dvadsaťpercentná nezamestnanosť veľké možnosti nenúka. Dedinka Telgárt na Horehroní má takmer päťdesiatpercentnú nezamestnanosť.

Rok 1991 je pre Černákovcov aj smutným rokom. Bratia prichádzajú o otca, matka o manžela – zahynul na pracovisku. Pochovaný je na cintoríne v Telgárte.

Rok 1992

V Československu sa koná súťaž v pretláčaní rukou. Vyhráva ju vtedy dvadsaťsedemročný podnikateľ, majiteľ popradských hotelov Európa a Gerlach, Milan Reichel. V časech socializmu sa živil ako vyhadzovač na tatranských diskotékach.

Pár týždňov po tomto víťazstve prichádza za ním do hotela Gerlach Alojz Házy. Predstavuje mu Mikuláša Černáka, ktorý prechádza Popradom cestou na východ.

Černák sa s Reichelom prezývaným Kamzík rozpráva najmä o cvičení. Černák sa zaujíma, čo a ako má robiť, aby vyzeral tak dobre ako Reichel. Ten mu poradí, ako má cvičiť a čo jesť.

Lúčia sa. Černák nastupuje pred hotelom do svojho čierneho BMW radu 5 a odchádza.

4. august 1993

Je pekný augustový deň. Do baru Femina, v strede Telgártu, vojdú dvaja muži. Jeden z nich je Mikulášov mladší brat Vladimír, druhý sa volá Ján Handula. Chcú si len

tak posediať. Obsluhuje ich krčmár Miroslav Vlček. Ženatý chlap, otec dvoch detí. Býva v obci Vernár, desať kilometrov od Telgártu.

Začína sa stmievať. K mladšiemu Černákovi a Handulovi si prisadá telgárťan Milan Schwarzbacher. Dajú sa do debaty. Schwarzbacher utrúsi niekoľko viet, pričom tí dvaja s nimi zjavne nesúhlasia. Rozhovor sa mení na hádku. Krátko nato sa strhne bitka bez pravidiel i rovnováhy síl. Výtržníci sa presúvajú pred krčmu. Tam bitka pokračuje.

Černák s Handulom zložia Schwarzbachera k zemi. Utrúzi tolko kopancov, že na nohy sa už nepostaví. Údery do hlavy a kopance do brucha sú brutálne. Také silné, že Milan Schwarzbacher im v priekope pred Feminou onedlho podlahne. Privolaný lekár oznamuje prítomným policajtom už len smrť.

Vladimír Černák a Ján Handula putujú do vyšetrovacej väzby pre podozrenie zo zabitia. Výpovede svedkov by však čin mohli zmeniť na vraždu. To by pre obidvoch znamenalo pätnásť rokov väzenia.

Začína sa vypočúvanie. Svedkovia sa boja vypovedať. Iba Miroslav Vlček je odhodlaný hovoriť. Zo Schwarzbacherovej smrti nekompromisne obviňuje Vladimíra Černáka a Jána Handulu.

Mikuláš Černák sa nehodlá zmieriť s Vlčkovým svedectvom. Vyberie sa za ním, aby zmenil výpoveď a dal od všetkého ruky preč. Ten nie je doma. Povie preto jeho žene, aby mu odkázala, aby policajtom nič nehovoril. Vlčeka však nepresvedčí ani nezastraší. Ten je odhodlaný povedať pravdu.

12. august 1993

Krčmár Miroslav Vlček je v práci. V bare Femina je s ním aj manželka.

Krátko po poludní zastavuje pred barom auto s tmavými sklami. Vystupujú z neho po nemecky rozprávajúci muži. Vojdú do baru a hovoria niečo o tom, že sa im pokazilo auto. Prosia krčmára, aby im ho pomohol opraviť. Auto vraj odstavili niekde pri Hranovnici.

Miroslav Vlček oznámi manželke, že im ide pomôcť. Pôjde za nimi vlastným autom. Žene sa to akosi nezdá.

„Daj si pozor,“ stihne ešte povedať manželovi. Ten nastupuje do auta. Naposledy sa na otca ešte zadíva aj jeho dcéra, ktorá sa bicykluje opodiaľ.

Vlček vo svojom aute nasleduje auto s tmavými sklami, v ktorom sa vezú tí traja. Nie sú to Nemci. Jeden je bývalý mäsiar z Liptovskej Tepličky Alojz Házy, druhý policajt z Popradu Gustáv Slivenský a tretí ich kamarát Jozef Burger.

Pokazené auto je len zámienka. Tí traja údajne dostali dvestotisíc korún za likvidáciu Miroslava Vlčka. Peniaze im mal vyplatiť Mikuláš Černák.

Spomínaná trojica vylákala Vlčka do lesov pri Liptovskej Tepličke, časti Pusté Pole. Tam ho zabili. Jeho auto sa neskôr našlo pri priehrade Liptovská Mara.

Existuje však aj iná verzia vraždy Miroslava Vlčka.

Mikuláš Černák údajne zaplatil Házymu, Slivenskému a Burgerovi dvestotisíc korún. Tí Vlčka pod zámienkou pokazeného auta vylákali na neznáme miesto. Neskôr ho odviedli do domu Alojza Házyho v Liptovskej Tepličke. Tam ho prinútili napísať list. V ňom píše, že má obavy o svoj život, a preto odchádza do cudziny. Tento list neskôr poslali na políciu v Banskej Bystrici. Potom Vlčka odviezli do časti Pusté Pole v katastri obce Liptovská Teplička. Tam ho údajne zaškrtili alebo zastrelili.

6. december 1993

Mikuláš Černák začína podnikáť. Ako opravár motorových vozidiel je do živnostenského registra zapísaný 6. decembra 1993. IČO jeho živnosti je 10835440. Miestom podnikania je 97673 Telgárt č. 11.

Dňa 15. apríla 1996 Černák živnosť na opravu motorových vozidiel ruší.

28. január 1994

Krajský súd v Banskej Bystrici pre nedostatok dôkazov oslobodzuje spod obžaloby Vladimíra Černáka a Jána Handulu z Telgártu. Obidvaja boli obvinení z toho, že v auguste 1993 surovým spôsobom ubili na smrť na ulici tridsaťročného Milana Schwarzbachera. Prokurátor sa proti rozhodnutiu odvoláva na Najvyšší súd.

21. september 1994

V bare popradského hotela Gerlach, na ôsmom poschodí, sedí s kamarátmi podnikateľ a bývalý úspešný kulturista Milan Reichel. Oslavuje tridsiatku. Všetci si pripíjajú na jeho zdravie. Sú v dobrej nálade a deň sa im príjemne mína.

Vonku sa stmieva. Vchádza muž v bielom obleku. Na ňom má dlhý biely kabát. Sprevádzajú ho Martin Láboš a Miloš Kaštan.

Mikuláš Černák vraví medzi rečou Reichelovi: „Mám pocit, že Jozef Filip je policajný informátor. Práve on donášal na Házyho. Dokážem to. Ku všetkému sa prizná. Vystraším ho a bude hovoriť.“

Reichel sa ho pýta: „Ako to chceš urobiť?“

Černák: „Najskôr mi povedz, kde je!“

Reichel odpovedá, že je na jeho chate v Štrbe. Filip sa

skrýva, lebo je po ňom vyhlásené celoštátne pátranie pre finančné podvody.

Černák si pýta od Reichela kľúče od jeho chaty. Ten mu ich nechce dať a navrhuje, že tam pôjde s nimi, teda s Černákom a jeho priateľmi. Černák súhlasí. Nastupujú do áut. Asi o dvadsať minút sú v jednej z chatových oblastí nad Štrbou.

Najskôr sa s Jozefom Filipom zvitajú. Černák nalieva na počesť Reichelových narodenín.

Onedlho je Filip opitý a Černák navrhuje: „Pôjdeme na chatu pri Liptovskej Tepličke. Zabavíme sa tam s babami.“

Zakrátko všetci vychádzajú z chaty a nastupujú do áut. Tie vyrážajú zo Štrby do devätnásť kilometrov vzdalenej Tepličky. Na jednom mieste autá spomalia, odbočia na lesnú cestu a po chvíli zastavujú.

„Ďalej pôjdeme peši,“ hovorí Černák.

Obloha je jasná, mesiac dorastá. Chlapi pomaly kráčajú lesom. Spln mesiaca im osvetľuje les a oni vidia tak, akoby bol deň. Kráčajú, až sa zrazu ocitnú pri vykopanej jame.

Podnapitý Jozef Filip začína cúvať. Má zlý pocit, lebo nevie, čo si má myslieť. Vtedy Černák vytiahne spod kabáta pištoľ a bez váhania vystrelí. Jozef Filip padá ku vykopanému hrobu. Zaznie ďalší výstrel. Reichel stojí v šoku, nechápe, čo sa stalo. Kurič z hotela Gerlach, Stanislav Gál, utečie z miesta činu smerom k autám.

„Všetko najlepšie k narodeninám,“ hovorí Černák Reichelovi a objíme ho. Reichel je vystrašený a bez pohybu sa nechá Černákom objať. Po tomto nečakanom darčeku k narodeninám Černák skopne Filipovo telo do hrobu a ostatní členovia mafie ho začnú zahrabávať. Po zahrabaní tela Jozefa Filipa sa Mikuláš Černák, Miloš Kaštan, Martin Láboš a Milan Reichel s niekoľkými ďalšími kamarátmi vracajú cez les k autám.

Černák na adresu Stanislava Gála, kuriča z hotelu Gerlach, Reichelovi hovorí: „Povedz mu, aby nepanikáril. Vieš, ako to chodí, môžeš ísť dole, ani nevieš ako.“

Chlapi nasadnú do áut. Z lesov pri Liptovskej Tepličke idú späť na chatu do Štrby. Tam berú osobné veci Jozefa Filipa a rozchádzajú sa.

Každému z tých, ktorí boli pri vražde, je jasné, že o tejto udalosti treba navždy mlčať. Keby si niekto náhodou či úmyselne pustil jazyk na špacír, mohol by skončiť v provi-zórnom lesnom hrobe. Bez kríža.

2. december 1994

Je večer. Z Bratislavy vyrážajú dva autá. Prvé je červený VW Corrado. Riadi ho tridsaťročný Jozef Štefan, známy ma-fián z Prievidze. Pri ňom sedí Mikuláš Černák. Vzadu, na sedadle za vodičom, sa vieze Černákov kamarát Martin Láboš. V druhom aute za nimi sú okrem iných aj Miloš Kaštan a Milan Reichel. Nočná jazda prebieha pokojne.

Po prejazde cez obec Hronský Beňadik muži v druhom aute vidia, ako auto pred nimi vybočí z cesty a rúti sa nadol strmým svahom do potoka.

Vzadu sediaci Láboš totiž strieľa z pištole počas jazdy cez operadlo sedadla do chrbta vodiča Jozefa Štefana. Ten v šoku zošliapne plyn. Láboš vypáli do šoféra ešte niekoľko gu-liek. Černák nestráca duchapritomnosť. Vyberá spod bundy pištoľ. Strieľa umierajúcemu Štefanovi do pravej nohy, aby na plynovom pedále povolila.

Havarované auto končí v potoku.

„Miki, vyťahni ma!“ kričí Láboš na Černáka.

„Najradšej by som ťa tam za to, čo si urobil, nechal,“ ho-vorí Černák.

Z auta, zaparkovaného neďaleko, vyskočí Kaštan s ka-